

PÁREK

duben
2023

párek

časopis Knihovny města Ostravy, p. o.

č. 4, 2023

ročník XXIII.

šéfredaktor: Bohdan Volejníček

grafika: Bohdan Volejníček

Anežka Chudejová

Martina Vrublová

korektury: Jana Martiníková

email: parek.kmo@gmail.com

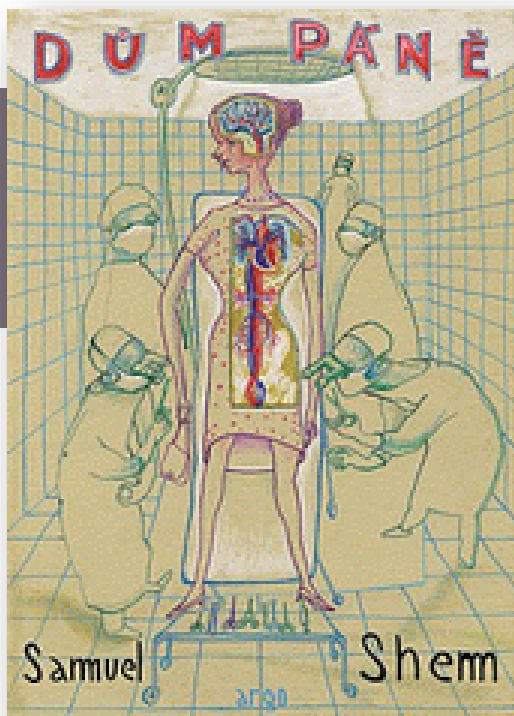
Obsah:

Entrée	4
Dům Páně (recenze)	5
Shuggie Bain (recenze)	8
Vesnice (recenze)	12
Šestnáct stromů na Sommě (recenze)	15
Ochutnávka z hudebního oddělení (knižní tipy)	19
Ochutnávka z dětského oddělení (knižní tipy)	25
Kalendárium - duben (literární osobnosti)	30

entrée

„Tak nám zabili tlustého Augustuse Gdouleho...“, i tak by se nazvat další podivný počin moderní doby, kdy se v Británii v novém vydání díla Karlík a továrna na čokoládu od R. Dahla už nesmí objevit slovo „tlustý“. Ted’ to tedy bude „enormní Augustus Gdoule“, je to prý vhodnější, korektnější. Jak řekl Salman Rushdie, je to absurdní cenzura. A není jediná. V Německu se už „národní skvost Vinnetou“ od K. Maye také dostal do hledáčku cenzorů. Nové verze příběhů byly raději staženy z trhu a některé televize ruší práva na slavné filmy našeho mládí. A v zemi zaslíbené demokracii, USA, to neskončilo jen zákazem „satanského“ Harryho Pottera ve školních knihovnách. Jak uvádí asociace amerických knihoven, za poslední rok se dostalo na seznam „libri prohibiti“ asi 1145 titulů - pro ochranu čistoty duše americké mládeže.

Bohdan BoboKing Volejníček

Dům Páně Samuel Shem

Román *Dům Páně* vyšel v USA již v r. 1978, a přestože byl tehdy považován za skandální a rozvířil diskusi o lékařské etice, stal se z něj zároveň román kultovní, především pro začínající lékaře. U nás tuto knihu vydalo nakladatelství Argo poprvé v r. 1999 a čerstvé druhé vydání se do rukou čtenářů dostalo loni, dlužno dodat s výstižnou obálkou. Ještě nikdy jsem neměla takové nutkání upozornit případné čtenáře na to, v jakém rozpoložení se budou nacházet a zda zrovna neřeší vážnější

zdravotní problém, pokud se rozhodnou tuto felčarskou komedii číst. Dávka černého až morbidního humoru okořeněná všudypřítomným sexem je obrovská a čtení to je opravdu pro silné povahy. A jestliže nejste medicínsky vzděláni, doporučuji soustředit se na několikastránkový

„slovníček“ (od str. 367), bez kterého by se laik jen těžko orientoval v lékařském žargonu. Pokud se i přes tato varování pustíte do knihy z pera amerického klinického

psychologa, pravým jménem Stephen Joseph Bergman, pak vám popřeji pevné nervy.

Náš hrdina Roy Basch je čerstvým absolventem „nejlepší lékařské školy“ a právě nastoupil, jak to v celé zemi bývá zvykem,

na roční stáž do nemocnice zvané Dům Páně. Pln teoretických znalostí a hlavně ideálů však spolu s dalšími stážisty dostává úder přímo na solar. Vystaven místním nemocničním praktikám, jako je „napiglovat a odlifrovat“, tváří v tvář „pacochům“, kteří jsou zbaveni veškeré lidské důstojnosti a odkázáni na pomoc druhých, vy-

staven nedostatku spánku a času na své nejbližší, začne Roy svůj stres odbourávat aférkami se setřičkami a rozmluvami s Berry, svou přítelkyní a psycholožkou

v jednom. Ta v jeho změněném chování začíná rozpoznávat známky deprese.

„Myslela jsem, že se ti pohotovost líbí.“ „Líbila.“ „A co se teda stalo?“ „Začal jsem zvládat i vážnější věci, a ten zbytek je

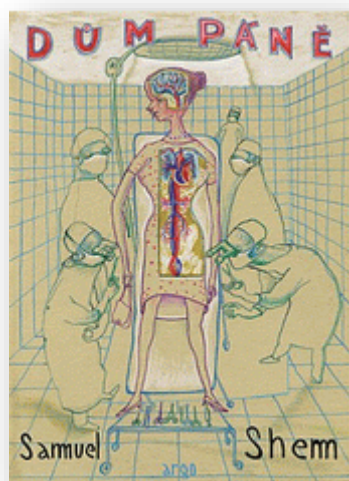
„Dům Páně je výjimečný,“ začal náš náčelník. „Částečně díky svému napojení na NLŠ. Chtěl bych se s vámi podělit o jednu historku o NLŠ, abyste viděli, jak výjimečné NLŠ a Dům Páně jsou. Je to příběh jednoho doktora z NLŠ a jedné sestry, také odtamtud, jménem Peg...“

prostě otrava. Je to k posrání. Závislí se z tebe pokoušejí vyrazit léky, opilci, chudáci, kapavkáři, opuštění – nenávidím je všechny. Nikomu nevěřím. Protože na tebe blijou, plivou a řvou a chtějí tě oblafnout. Každý chce, abych s ním něco udělal, s jejich předstíranou nemocí. První, na co se teď vždycky u nich pokouším přijít, je, jak se mi chtějí dostat na kobytku. Paranoia, chápeš?“ „Paranoia není nic tak strašného,“ poznamenala Berry, „je to jen něco jako primitivní obrana.“

Z Roye se stává sarkastický cynik. Přestože vedoucí stážistů

zvaný Tlustoch všechny nabádá, aby si od pacientů drželi odstup, a každý ze stážistů se snaží vyvinout si svůj vlastní protistresový mechanismus, dojde i na sebevraždu mladého kolegy. Roy Basch má však svou Berry, která při něm stojí po celou dobu stáže a pomáhá mu, aby se v přímém střetu s nemocniční mašinérií nezbláznil.

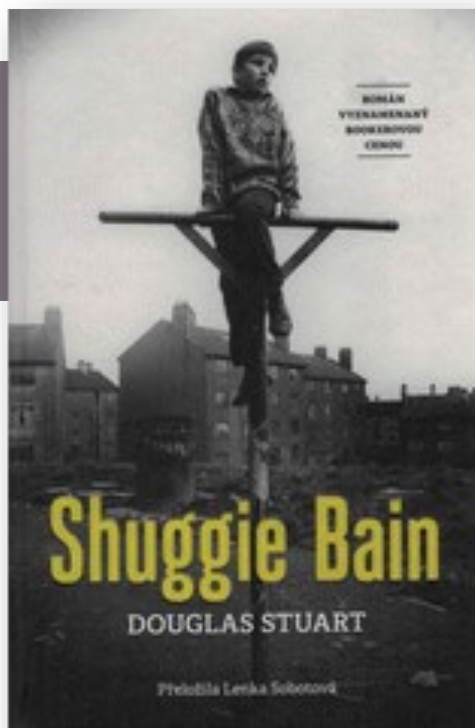
A co dodat nakonec? Pokud knihu dočtete, zcela jistě získáte úplně jiný náhled na lékaře, troufám si říct, že pro ně najdete větší pochopení. I když, kdo ví, když jste zrovna marod, úhel pohledu je jen jeden.

text: Dana Butorová

SHEM, Samuel. Dům Páně.

Praha: Argo, 2022. 375 stran.

Shuggie Bain Douglas Stuart

Úžasný, smutný, působivý, bolestný, jeden z nejsilnějších příběhů, se kterým jsem se v posledních letech setkala.

Douglas Stuart ve svém autobiografickém díle popisuje své dětství a dospívání po boku matky alkoholičky. Vyrůstal jako nejmladší ze tří sourozenců, jako Hugh „Shuggie” Bain. Příběh se odehrává v osmdesátých letech minulého století, za thatcherovské politické éry, v prostředí chudinských čtvrtí skotského Glasgowu. Toto období charakterizuje za-

vírání dolů, obrovská nezaměstnanost, stavění sociálních bytů pro dělníky a jejich rodiny. Bída, život na sociálních dávkách, alkoholismus, drogy, vše je na vzestupu.

Kniha začíná retrospektivou, v roce 1992, Shuggiemu je šestnáct, má už svůj, i když vnucený, život, ale potýká se stále s démony minulosti. Pokračuje dobou, kdy je Shuggiemu 7 let. Postupně se dovidáme vše o jeho rodině, o něm a jeho nešťastném osudu, který mu byl předurčen. Svůj osud si nevybíráme, možná jej někdy můžeme ovlivnit. Nemůžeme ale ovlivnit to, jaké rodiče dostaneme do vínku. Shuggieho osud je typickým příkladem, jak moc záleží na tom, jakým rodičům se narodíme. Na konci se opět dopravujeme k Shuggieho šestnáctinám, našťastí už k optimističtějšímu závěru, kdy se zdá, že svítá na alespoň trochu lepší časy. Agnes Bainová, matka Shuggieho, bývala kdysi atraktivní žena, stále jí ještě zbytky krásy zůstaly. Ráda by měla hezký život, ale štěstí se jí nějak

vyhýbá. Otcové jejích dětí ji kvůli jejímu alkoholismu opustili, další „amanti“ se jí drží jen pro trochu toho povyražení. A tak holduje plechovkám extra silného piva, na které padnou vesměs všechny sociální dávky. Svůj alkoholismus přestěhuje na sídliště kousek od uhelného dolu, kam se rodina po vystěhování z bytu Agnesiných rodičů uchýlí. Poté, co jí a 3 děti druhý manžel opouští, se matka propadá do již nejtemnějších propastí alkoholismu. Žít s matkou, která je chvíli milá a okouzující, aby vzápětí vlivem buď snižující se hladiny alkoholu, nebo naopak přemírou, se z ní stala bytost zlá, sobecká a sebelítostivá, není žádný med. Shuggie ale nikoho jiného nemá, starší sourozenci již rezignovali a začali žít svůj život mimo zdi domova nedomova, když odér alkoholu, milenci jejich matky a hlad je přinutili tyto zdi opustit. Vzhledem k tomu, že ji Shuggie bezmezně miluje a bojí se o ni, stává se jejím jediným opatrovníkem. Možná by utekl i on,

ale přes všechny těžké a bolestné chvíle, které s ní zažívá, ji nedokáže opustit. Jeho láska k ní je až nekritická, také obdivuje její vzhled, autor sám ji přirovnává k herečce Elizabeth Taylorové.

Shuggie stále věří, že s jeho pomocí se matce podaří závislost na alkoholu překonat. Navíc není jako ostatní kluci, fotbal a holky ho nezajímají, je na něm „něco divného“, jak

bývá často popisován svým okolím. Shuggie vlastně bojuje se všemi a se vším. Nemá zastání nikde, starší sestra odjela do Afriky, starší bratr se snaží být doma co nejméně, otec už má jinou rodinu. Snaží se alespoň občas chodit do školy, a to ve dnech, kdy se zdá, že má matka „lepší období“. Má s ní

hodně starostí, téměř veškerý čas mu zabere zajištění alespoň občasné potrawy pro ni a sebe, vyhazování matčiných rádoby nápadníků a potencionálních

„Na úkoly z matiky byla nepoužitelná a někdy by je nechala umřít hlady, než by se z mohla uvařit jim teplou večeří, ale teď se na ni Shuggie podíval a pochopil, že právě v tomhle je přebornice. S naneseným make-upem a načesaná vylezla každý den z hrobu a nesla hlavu zpříma. I když se ožrala pod obraz, druhý den vstala, nasadila svůj parádní kabát a ukázala světu tvář. Když měla prázdný žaludek a její děti měly hlad, naondulovala si vlasy, aby si svět myslel, že se nic neděje.“

otců. Prostě má úplně jiné starosti, než mají děti v rodinách, kde rodiče fungují. Snaží se, moc se snaží, ale nakonec vše směřuje k nevyhnutelnému, po posledním alkoholovém excesu matka umírá.

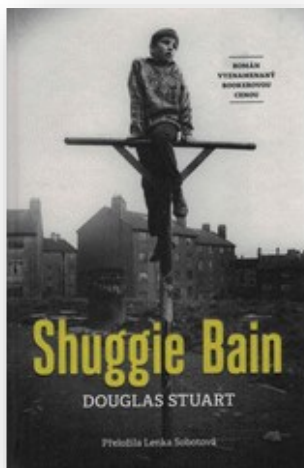
Tato kniha mě hodně zasáhla, zvláště když si uvědomím, že se jedná o reálný životní příběh autora. Tolik utrpení na člověku nutně musí zanechat následky. Knihu psal deset let. Nechtěli mu ji vydat. Obrat nastal v období celosvětové pandemie, několik nakladatelů, kteří jeho knihu vydali, se našlo a postupně

si jeho silný příběh nacházel čtenáře. Stuart Douglas nakonec získal za svůj román *Shuggie Bain* v roce 2020 Man Bookerovu cenu, na další ceny byl nominován.

Pro Douglase Stuarda byla práce na románu způsobem, jak se vyrovnat s traumaty z dětství a uctít památku své matky. Naštěstí byl natolik silný, že těžké období svého dětství a dospívání překonal (i když určitě se šrámy na duši), vystudoval střední textilní školu a následně londýnskou Královskou akademii umění. Dnes žije v New Yorku,

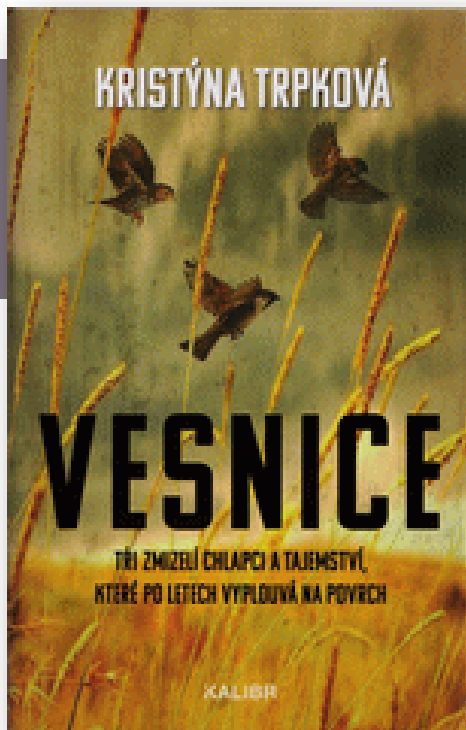
kde pracuje jako módní návrhář. Jednu z ulic Glasgow zkrášluje nástěnná malba, zobrazující literárního hrdinu Shuggieho Baina. Tak silně se stejnojmenný román Stuarda Douglase propal do místního povědomí. „Glasgow jsem miloval, ale nejsem si jistý, že to město milovalo mě,” řekl Stuart ke svému dospívání a komplikovanému vztahu k městu, které hraje tak důležitou roli v románu.

text: Andrea Šmausová

STUART, Douglas. *Shuggie Bain*.

V Praze: Paseka, 2022. 510 stran

Vesnice Kristýna Trpková

Hegemonii severských krimi posledních dvou desetiletí u českých čtenářů sem tam rozčeří nějaký cizí element, jako třeba „slovenský“ Angličan Robert Bryndza. Samozřejmě se najdou i naši autoři, překvapující vysokou kvalitou i napětím, jako v posledních letech třeba Michaela Klevisová či Jiří Březina, kteří si už vybudovali vcelku početný čtenářský fandom. Ovšem minulý rok všem „vypálila rybník“ úplná elévka v této branži, a tou je Kristýna Trpková (*1996) se svým románem

„Stvůra“. Získala za něj Cenu Jiřího Marka 2022 coby nejmladší držitelka tohoto literárního ocenění pro českou detektivku. Další případ pardubické kriminalistické dvojice Laura Linhartová a Adam Beneš vyšel pod názvem „Vesnice“.

Je parné léto a na louce u vesnice Lipová nedaleko Pardubic po dlouho očekávané bouři vyplaví déšť z mělkého hrobu kosterní ostatky, patřící bez diskuze dítěti. K místu nálezu jsou přivoláni Linhartová s Benešem, kteří stejně jako všichni obyvatelé vesnice tuší, že jsou to ostatky jednoho ze tří zmizelých chlapců, jež se ztratili během posledních deseti let. A tak se po letech opět otevírá bolestná rána tří rodin z této vesnice. Ke všemu při pitvě ostatků vyjde najevo, že tento chlapec žil ještě nějaké roky po únosu. Je tedy možné, že by druzí dva chlapci mohli být ještě naživu? Linhartová i Beneš musí znovu projít všechny tři případy

a zjistit, jestli před lety kolegové někde něco nepřehlédli. Místo nálezu hrobu naznačuje zcela jasně, že hoch byl ukryván nejspíše přímo ve vesnici. Takže by únoscem a vrahem měl být někdo zdejší. Ale i rodiče obětí se dušují, že jsou tu všichni jako jedna rodina. Přímo Vesnice roku. Ale vždy se najdou „trhliny“...

Musím se přiznat, že krimi s „českou lokalizací“ mi dělají problém. Jakmile se místo činu jmenuje Horní Dolní Lhota a hrdinové či oběti jsou Pepové, Hanky a Vojtové, zavání mi to tak nějak „provinčně“. Ale to je můj osobní problém, který kniha Vesnice zcela překonala.

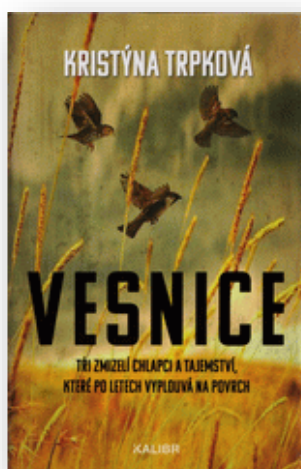
Mladá autorka v sobě má určitě něco ze severské krve, protože stejně jako skandinávští autoři dokáže čtenáře neustále držet v napětí. Však sama přiznává v rozhovoru, že inspiraci našla v dánském seriálu Zločin, kde „postava Sarah Lundové mi ne-skutečně sedla a já chtěla vytvořit

podobný charakter - kriminalistku, která je sice naplno oddaná své práci, ale přesto všechno je také pořád jenom obyčejný člověk". V příběhu tedy nejde jen o krimi linii, ale i osobní život Linhartové. Její problémy ve vztazích jsou sice někdy zbytečně rozpitvány, ale na druhou stranu za originální považují třeba scénu, kdy sedí na toaletě, kouká na čistě bílé kalhotky a diví se, že na nich stále nejsou rudé fleky, protože „to už měla dostat“. Teprve po dočtení si čtenář uvědomí, že i když se napětí i deprese dá v knize doslova krájet, dosáhla toho autorka bez jakéhokoliv použití

brutality, krve či popisu násilí. Ono stačí, že oběťmi jsou děti, už to působí dost silně nejen na Linhartovou, ale i na čtenáře. A vyvrcholení, odhalení pachatele, považují za famózní. Skutečně nečekané a výborně dávkované.

Knih Vesnice je podle mě adepty na další cenu Jiřího Marka. Je to ten typ příběhu, který nepustíte z rukou, dokud se nedostanete na poslední stránku. V tuto chvíli autorka vydala další příběh Vetřelec, který si rozhodně nenechám ujít.

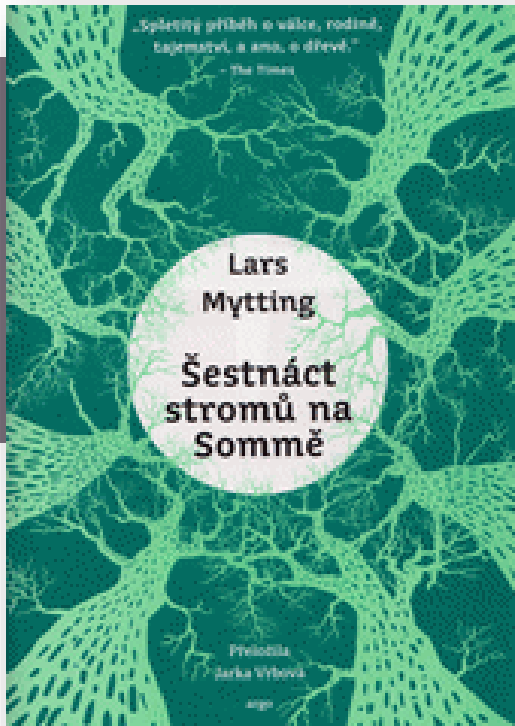
Vydalo nakl. Euromedia Group v edici Kalibr v roce 2022.

text: Bohdan BoboKing Volejníček

TRPKOVÁ, Kristýna. Vesnice

Praha: Euromedia Group, 2022. 284 stran

Šestnáct stromů na Sommě Lars Mytting

Právě jsem dočetla román pro mě dosud neznámého norského autora. Sedím, vstřebávám do poslední chvíle netušený závěr a moje první kroky míří k internetu. Do vyhledávače zadávám Mytting, Somma. Zjišťuji, že český knižní trh nabízí od pozoruhodného Larse Myttinga jen jednu další knihu, a to naučnou s názvem Dřevo. Do vyhledávače zadávám další heslo: „Svøm med dem

som drukner“ a objevuji, že v přesném překladu by se měl román Šestnáct stromů na Sommě vlastně jmenovat „Plav s těmi, kdo se topí“. Další pátrání odhaluje německé vydání totožné knihy pod názvem „Břízy to ještě vědí“ a já s uspokojením zjišťuji, že české nakladatelství Argo zvolilo ten nejvýstižnější titul. Koneckonců na čtenáře čeká tajemný rodinný příběh, kde stromy a dřevo samotné hrají nemalou roli a který je připomínkou nejkrvavější bitvy první světové války u francouzského města Amiens v povodí řeky Sommy. Milí čtenáři, vítejte v neutřelém románu Šestnáct stromů na Sommě, napínavém a spleťtém příběhu dvacetiletého Edvarda Hirifjella, jeho rodičů i prarodičů.

Prvních sto stran plyne pomalu, v oblaku Edvardových útržkovitých vzpomínek na zesnulé rodiče, v poklidu saksumského statku s všudypřítomným dědečkem Sverem, kamarádkou Hanne, v záběru širokoúhlého

objektivu Edvardovy leicy, když se snaží vyfotit neobvyklé kmeny v březovém háji. Jednoho dne však dědeček nesedí v kuchyni u stolu, leží na divanu a nespí. „A je to tady“, napadne Edvarda. Při pohřbu trošku podvádí, zamění dědečkův popel s popelem ze Sverovy oblíbené knihy Na východ od ráje a ten pravý ukládá do rakve z plaménkového březového dřeva spolu s luxusním oblekem a ruským bajonetem. A Edvard to uzavírá slovy: „Musel jsem být někým, na koho se ti mrtví můžou spolehnout.“

Ještě chvíli klidu dopřeje autor svému čtenáři při opakujících se rozmluvách místního pastora s Edvardem. A pak to začne. Děj se přesouvá z norského Saksumu na Shetlandské ostrovy a dále do Francie a točí se kolem záhadného dědictví, odkrývání okolností úmrtí Edvardových rodičů a především okolo Sverova bratra Einara, geniálně nadaného truhláře. Vše se prolíná s osudem dalších dvou rodin, francouzské

a skotské, se záhadnými událostmi, které mají svůj počátek v roce 1916 v tragické bitvě na Sommě a které pokračují napříč druhou světovou válkou. Válečné hrůzy katastrofální bitvy líčí autor pouze na třech stranách, víc nepotřebuje k tomu, aby se čtenář autenticky ocitl uprostřed hrozné vřavy.

Edvard se při rozkrývání rodinného tajemství potkává se svéráznou mladou dívkou Gwen a jejich postupně vznikající vztah ho staví před neúprosnou volbu

– Hanne nebo Gwen? Dvě naprosto rozdílné individuality. Nepatří se prozrazovat ani Edvardovu volbu, ani podstatu po-

divného dědictví, pouze to, že se můžete těšit na napětí, rodinné drama a nádherný vztah k přírodě, především pak k ušlechtilému dřevu. Tady autor rozhodně nešetří a jeho neu-

Té noci se na Hirifjell vrátila smrt. Bylo nabíledni, koho si vezme, nebylo příliš na výběr. Mně bylo třiadvacet, a když jsem se později ve vzpomínkách k tomu létu vracel, pochopil jsem, že smrt není po každé slepý a nelítostný vrah. Občas za sebou nechává klíče. Ovšem získaná svoboda může přinést utrpení. Zvláště proto, že den, kdy k tomu došlo, nebyl obyčejný den plný potu z klopotné práce a večerního slunce, kdy nás pomalu uklidňovala Furtwänglerova taktovka. V den, kdy dědeček zemřel, někdo namaloval na jeho auto hákový kříž.

věřitelně bohatý slovník a schopnost popsat atmosféru vás nenechá na pochybách, že Mytting umí. Nejedná se úplně o oddechovou četbu a téměř detektivní zápletka je v románu rozkrývána chytře, pomalu, s rozuzlením až

v samotném finále. O jeden prožitek se s vámi v závěru ještě podělím. Lars Mytting se přímo vyžívá v používání firemních ná-

zvů výrobků, které upřednostňuje před obecným pojmenováním věcí. Takže až budete číst o popraskaných dunlopkách, kupovaných gauloiskách nebo o tise a důvěrně předoucím bristolu, pak vězte, že čtete o pneumatikách, cigaretách a luxusním automobilu. Text je těmito pojmy tak protkán, že vás místy přiměje ke googlování. Nepopírám, že mě to trochu zlobilo, ale člověk si rozšíří obzory. Co mě však naprosto dostalo v tom nejlepším slova smyslu, je ně-

ha, s jakou autor vyjadřuje emoce přesně tam, kde je to třeba: „Vzpomněl jsem si. Neurčitá vzpomínka, která zanechala otisk. Dřepnul jsem si, abych byl ve výši tříletého dítěte, vzpomněl jsem si na vůni trávy v chřípí, slyšel, jak řeka ševelí jinak, když jsem nízko, a moje vzpomínka se teď usadila dokonale. Rostl tu jiný druh trávy, květiny, které doma nemáme, a hluboko v mlze minulosti se mi zdálo, že slyším mámin a otcův hlas.“

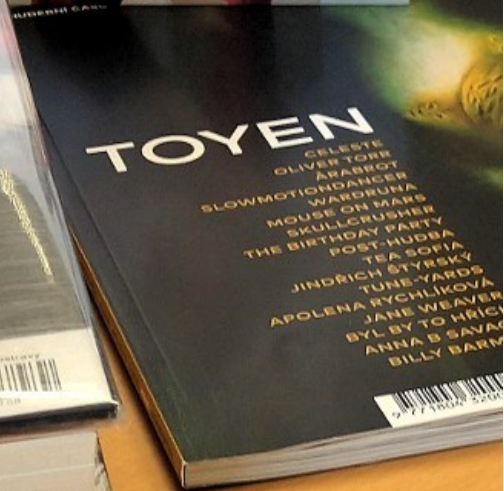
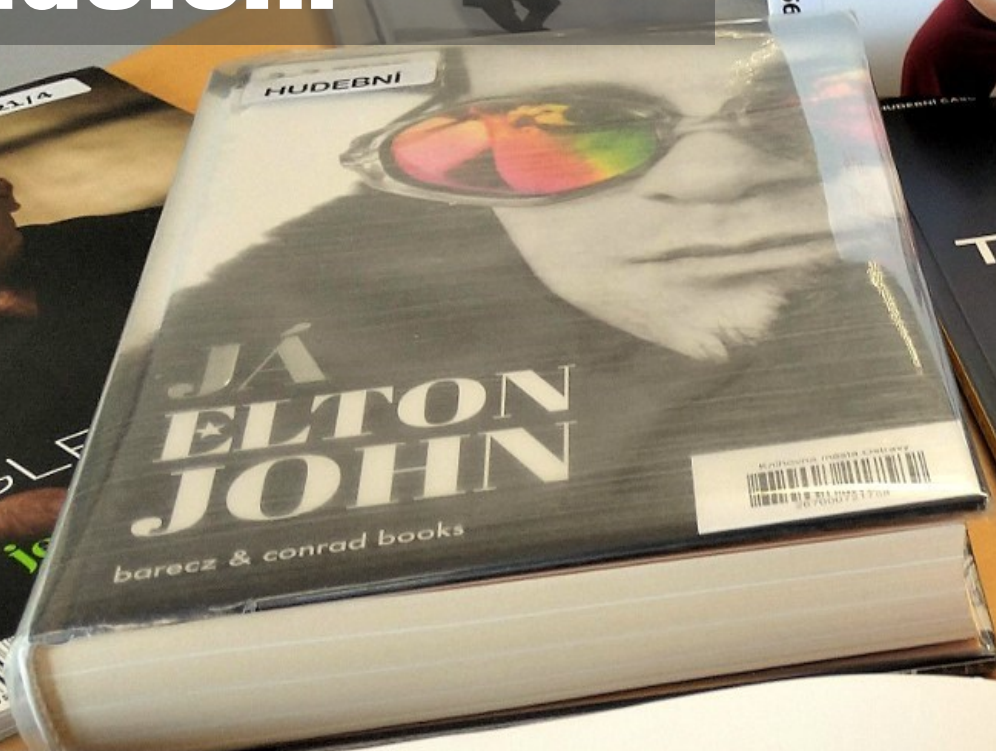
text: Dana Butorová

MYTTING, Lars. Šestnáct stromů na Sommě.

Praha: Argo, 2022. 347 stran.

Ochutnávka z hudebního oddělení

Michal Hrůza, Petr Vydra

Nebudu ti lhát

Zpěváka, skladatele, textaře a kytaristu Michala Hrůzu (*1971) asi není třeba obšírně představovat. Muzikant s rockovými kořeny (po maturitě založil punkrockovou kapelu Brambory) patří dnes k populárním osobnostem středního proudu a také k těm, jimž se říká hitmakeři. Byl nejen zpěvákem, ale také autorem všech písní skupiny Ready Kirken (1996-2006). Dnes hraje s Kapelou Hrůzy, píše písně pro sebe, ale příležitostně i pro jiné (je např. autorem hitu Anety Langerové Voda živá nebo Písně kovbojské se seriálu Slunečná). Skládá také filmovou hudbu (např. Lidice, Padesátka, Zakázané uvolnění, Špunti na vodě). Ostatně i název této knížky je citátem z jeho písňového textu – konkrétně z písně Budu ti vyprávět, která vznikla pro seriál Vyprávěj.

Je skvělé, když i velmi známá osobnost má ke svému příběhu stále co zajímavého dodat. Zvlášť když nás podtitul ujišťuje, že jde o Hrůzovu „jedinou autorizovanou knihu“. O svých životních i uměleckých peripetiích rozmlouvá s Petrem Vydrou – hercem, moderátorem a dramaturgem, především však svým dobrým kamarádem.

Je to pestré a zábavné povídání, Michal na sebe prozradí ledacos z profesního i osobního života, dotkne se třeba tématu rozchodu se skupinou Ready Kirken nebo vážného úrazu hlavy, který utrpěl v r. 2014 v Ostravě. Je upřímný a také vtipný.

„Spousta mých kolegů, jako třeba Marek Ztracený, Michal Malátný, má pseudonymy, takže mi občas ledaskdo nevěří, že jméno Hrůza je moje skutečné. Jdu tomu naproti, protože občas po takových těch okolcích, kdy to jako přiznat nechci, potvrdím, že opravdu jde o pseudonym. „Moje původní jméno je Dokonalý,“ řeknu, načež protějšek vždycky pokývá hlavou, že jako naprosto rozumí tomu, že jméno Dokonalý je blbý.“

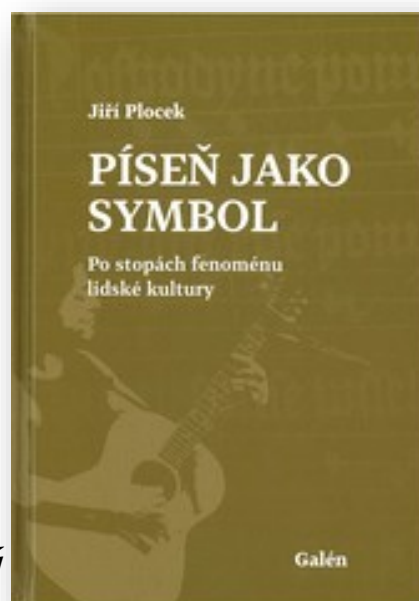
Knihu, kterou vydalo loni nakladatelství Euromedia, doplňuje diskografie a množství fotografií ze zpěvákovy rodinného alba.

Jiří Plocek:

Píseň jako symbol

Po stopách fenoménu lidské kultury

„Píseň – to je svět sám o sobě. Zhuštěný výsek z oceánu společenských reálií, niterných zážitků i vztahových situací, s nimiž se setkává každý člověk. Její různorodost a současně značná univerzalita vyžadují pohledy

z různých stran a taky obecnější úvahy. Zvláště pak ve věci symbolu, který považuji za klíčovou kategorii při zkoumání duchovní roviny světa. Píseň je pro mne jednou ze symbolických forem, s nimiž pracuje naše duše.“

Jak naznačují slova z úvodu, autor knihy má skutečně široký záběr. Píseň zde není zkoumána pouze jako hudební dílo, nejde jen o folkloristickou analýzu, hudebně estetickou úvahu, studii z hudební psychologie, kapitolu z dějin lidové nebo populární hudby, pojednání o úloze písně ve společnosti, vyprávění o skladatelích, zpěvácích, písničkářích, o hitech a jejich osudech... Z obecného hlediska jde vlastně o tohle všechno a ještě něco navíc. Však také autor má rozhled v mnoha oborech – zjistíme o něm, že je biochemik, mandolinista, hudební skladatel, publicista, hudební redaktor Českého rozhlasu, vydavatel nahrávek a majitel nakladatelství... Jiří Plocek je mimo jiné autorem knihy *Hudba středovýchodní Evropy*, spoluautorem knih *Hana a Petr Ulrychovi a Jazzová odyssea*, spolupracoval na vydání nahrávky *Proměny v čase - tradiční lidová hudba na Moravě ve 20. století* - a to jsou jen některé z jeho aktivit. Jak se dočteme v poznámce na titulním listě, tato jeho nejnovější kniha je „prvním dílem publicistických výstupů širšího projektu *Píseň duše*“.

Pro bližší představu o obsahu knihy uvedu několik názvů kapitol: *Symbol - význam slova a funkce. Jak žijí písně. Co vnímáme, když ne slova. Strážnice: symbol věčné energie. Sbíрка živých symbolů letící časem. Duchovní písně: most nad staletími. Píseň jako symbol úniku do paralelního světa. Miliardové písně: symboly duše dnešního člověka. Ekologické úvahy o písni. Právě z posledně jmenované kapitoly nabízím závěrečnou ukázkou, která je opravdu k zamyšlení:*

„Z hlediska našeho životního prostředí totiž není důležité jen to, jaké látky do něj vypouštíme, jak formujeme krajinu, ale také jaké písně hraje a posloucháme! Písňová kulisa v supermarketech, písně zpívané

ve školách, na setkáních spolužáků, na dětských táborech, to vše nás ovlivňuje. Někde jsme si tohoto působení vědomi a chceme to tak, (...) u jiných případů se obávám, že je to především působení podprahové, nevědomé, které ovlivňuje naše chování – otupuje nás, znecitlivuje, vyladuje k nereflektovanému (a tím pádem mnohdy neúčinnému) konzumu. (...) V úhrnu má ta vysoká hladina hudebního a písňového zatížení (popřípadě přímo zamoření) skrze prožívajícího člověka zcela jistě nějaký dopad na jeho okolí. Ekologický dopad.“

Jitka Fukačová

Hana Janků – dobře utajená hvězda

Příběh světové slávy i zapomnění velké české pěvkyně

Muzikoložka a rozhlasová redaktorka Jitka Fukačová napsala pozoruhodnou monografii, která chce být poctou vynikající, a přitom svého času u nás téměř neznámé operní pěvkyni. A musím říci, že autorce se podařilo vytvořit a brněnskému nakladatelství Šimon Ryšavý vydat opravdu krásnou knihu. Zaujme už povedená obálka, kvalitní papír

a spousta doprovodných fotografií, mile překvapí a potěší i příloha – CD s nahrávkami zpěvu Hany Janků a úryvky z jejích rozhovorů.

Samotným obsahem knihy je poutavě vyprávěný životní příběh sopranistky Hany Janků, rozené Svobodové (25. 10. 1940 v Brně – 28. 4. 1995 ve Vídni), která po začátcích v operě Janáčkova divadla v Brně pronikla i na slavné evropské operní scény, včetně angažmá v milánské La Scale. Po její emigraci v roce 1970 se u nás nesměly pouštět její nahrávky, zatímco v zahraničí (ve Vídni, Bruselu, Florencii, Mnichově, Londýně, San Franciscu...) byla obdivovanou hvězdou. Po sametové revoluci začala pěvkyně opět navštěvovat Brno. Plánované rozhovory, články, nahrávky a nové pořady s Hanou Janků se však už bohužel nepodařilo uskutečnit.

„Cožpak je možné, aby tato mimořádná umělkyně, kterou oslavovalo tolik světových scén a kterou si málem přivlastnila samotná kolébka bel canta, byla ve své vlasti zapomenuta? (...) Zkusila jsem vzpomínat. Na kulturní atmosféru poválečného Brna, na zdejší divadlo a jeho nadšený rozmach, na vše, co Hanu obklopovalo v jejím mládí a co ovlivňovalo a formovalo její životní cestu z rodného města na světová pódia. Bylo třeba sbírat informace, korespondovat se zástupci velkých operních domů a prosit, aby nahlédli do svých archivů a pomohli mi pátrat v historii téměř padesát let staré.“

Jediný v Čechách vydaný operní recitál Hany Janků (Český rozhlas, Radioservis, 2016) bohužel ve fondu hudebního oddělení nemáme. Ale zato si můžete u nás půjčit záznam představení Smetanovy Libuše z roku 1968 (Radioservis, 2018), kde úžasným způsobem zpívá titulní roli.

text a výběr: Jana Martiníková

Ochutnávka z dětského oddělení

Jak měl Fiškus pífku na kohouta Sven Nordqvist

Také rádi koukáte na příběhy o Fiškusovi a Pettsonovi? Tak to budete mít ještě raději i knihy s touto povedenou dvojkou. Už vyšlo několik příběhů, ovšem tato kniha je ještě o kousek vtipnější. Jednoho dne Pettson zachránil kohouta, ovšem Fiškus z toho nebyl úplně nadšený, protože ho děda donesl domů a prý „napořád“!!! Pettsonovy slepice tak získaly nový idol, a ten jeho hlas! A jak se nosí! Nádhera. Ale Fiškus to viděl úplně jinak. Dost černě. Jak to dopadne, když začne Fiškus přemýšlet, jak vše vrátit do starých kolejí? A bez kohouta?! Přečtěte si a uvidíte. Snad nebude tak zle...

Pro děti 6-9 let

Stane se zázrak

Z. Štelbaská - A. Macho

Mají vaši rodiče hromadu práce a mnohdy ani nevědí, kdy se zastavit a odpočívat? Tak to jsou na tom stejně jako Človíček. Človíček má každý den velké množ-

ství práce, staví hrady, stará se o zvířátka, vymýšlí různá stvoření a země. To vše dělá každý den, celý rok a několik let. Ovšem co se stane, když jednoho dne zjistí, že hned ráno už je hotova všechna práce, kterou měl dělat celý den? Co má Človíček dělat? Zastavil se čas? Může si snad jen tak lehnout a pozorovat okolní svět? Tak to snad asi ani nemůže být takhle jednoduché. A víte co? Přečtěte si knihu a zjistíte, co bude Človíček dělat, a třeba... No, asi víc neprozradím.

Pro děti 6-9 let

Stránky a spol.

Tily a knižní tuláci

Anna James

Dovedete si představit, že bydlíte v knihkupectví? Ano? A v kouzelném knihkupectví? Tak to budete nejspíše závidět Tily, která bydlí společně s prarodiči nad rodným knihkupectvím. Tilina maminka zmizela, proto musí Tily bydlet s prarodiči. Stejně jako celá její rodina miluje i Tily čtení a „ztratit se“ v příbězích. Jednoho dne zavítá do jejich knihkupectví Anna ze Zeleného domu a posléze pro změnu Alenka z Říše divů. Co se děje? Jak je to možné?

Co všechno je možné? Tily si říká: „Pomohou mi tyto podivné bytosti najít maminku?“ Má odvahu, děvče! Jak to dopadne?

Čtěte a uvidíte.

Pro děti 9-12 let

Únik z knihovny pana

Lemoncella

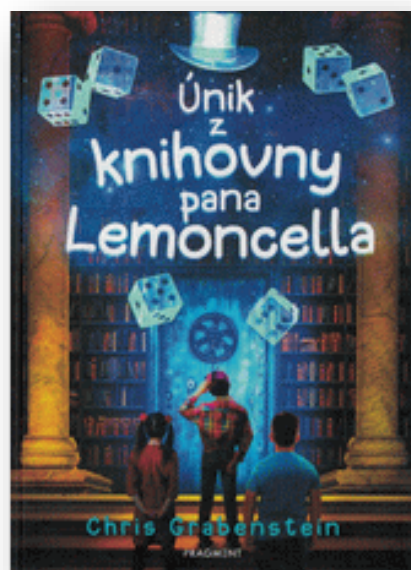
Chris Grabenstein

Milujete nejrůznější společenské hry? Přespali už jste někdy v knihovně? A v superknihovně? A únikovky hrajete? Pak je tato kniha stvořena právě pro vás. Určitě dobře znáte i hry pana Luigiho Lemoncella. Jedním z jeho největších fanoušků je i Kyle, který rád hraje společně se svými sourozenci všechny hry, které vymyslel.

Ovšem ta největší pocta teprve přijde, když Kyle dostane pozvánku na speciální večer v nově otevřené supermoderní knihovně, kterou vymyslel a postavil pan Lemoncell. Přečtěte si tuto skvělou knihu a dozvíte se, jaká byla noc v této supermoderní knihovně a zda je možno tuto knihovnu opustit jen tak.

Nóó, tak to bude napínavé! Však uvidíte sami.

Pro děti 9-12 let

text a výběr: Denisa Hrubá

Oddělení pro děti a mládež Knihovny města Ostravy

To je knihovna

TO JE KNIHOVNA je e-zpravodaj Oddělení pro děti a mládež KMO, který každý měsíc přináší informace o knižních novinkách a zajímavých titulech ve fondu knihovny. Mimo to ale i rubriku To je region či inspirativní To je místo pro tvoření a hraní. <https://1url.cz/KrS2v>

Listujeme v knihách regionálních autorů a ilustrátorů.

Kraslice ozdobené ornamenty se překutálely z minulosti do současnosti a své otisky zanechaly v srdcích a myslích mnoha krajanů. Svě místo mají i v knižních ilustracích, třeba právě v **Pohádkách čarovné země** od **Karla Dvořáčka**, které zaujmou nejen svými tajuplnými pohádkovými příběhy, ale i barvami, přesnými liniemi a fragmenty typickými pro

To je leporelo

Malá, milá a kunikátní

Kuny umí pěkně potrápít, i když byste to do jejich roztomilého kukuče vůbec neřekli. Pokud se u vás tyto mrštné šelmičky zabydlí, dejte pozor na vejce! Najdou-li si ale místo ve vaší knihovničce (u nás budou mít své doupátko cobydup), nemusíte zoufale křičet: „Jsou tam kuny!“

1. 4. 1935- nar. Josef TOPOL, český básník, dramatik a překladatel
1. 4. 1875 - nar. Edgar WALLACE, anglický spisovatel a novinář
2. 4. 1725 - nar. Giacomo CASANOVA, italský spisovatel, kněz a svůdník
2. 4. 1805 - nar. Hans Christian ANDERSEN, dánský spisovatel pohádek
2. 4. 1840 - nar. Émile ZOLA, francouzský spisovatel, naturalista
4. 4. 1915 - nar. Jan DRDA, český spisovatel a novinář
5. 4. 1835 - nar. Vítězslav HÁLEK, český básník, prozaik, dramatik
5. 4. 1997 - zemř. Allen GINSBERG, americký básník
5. 4. 1997 - zemř. František KOŽÍK, moravský spisovatel a esperantista
6. 4. 1992 - zemř. Isaac ASIMOV, americký spisovatel sci-fi
9. 4. 1821 - nar. Charles BAUDELAIRE, francouzský „prokletý básník“
11. 4. 1977 - zemř. Jacques PRÉVERT, francouzský básník, scenárista
11. 4. 2007 - zemř. Kurt VONNEGUT, americký romanopisec a esejista
13. 4. 1906 - nar. Samuel BECKETT, irský dramatik a prozaik, nositel Nobelovy cena za literaturu
13. 4. 1940 - nar. Jean-Marie Gustav Le CLÉZIO, francouzský spisovatel, nositel Nobelovy ceny
14. 4. 1950 - nar. Péter ESTERHÁZY, maďarský spisovatel, publicista
15. 4. 1980 - zemř. Jean- Paul SARTRE, francouzský filosof, prozaik
16. 4. 1882 - nar. Jaromír JOHN, český spisovatel, novinář, učitel
16. 4. 1922 - nar. Kingsley AMIS, anglický spisovatel a básník
17. 4. 1885 - nar. Karen BLIXENOVÁ, dánská spisovatelka, básnířka
22. 4. 1707 - nar. Henry FIELDING, anglický prozaik, dramatik
24. 4. 1980 - zemř. Alejo CARPENTIER, kubánský romanopisec

Máme knihy a časopisy které už jinde nenajdete

Informace pro čtenáře a knihovníky

Národní knihovna ČR zpřístupňuje prostřednictvím **Národní digitální knihovny (NDK)** díla nedostupná na trhu (**DNNT**). **Služba je poskytována zdarma** na základě licenční smlouvy Národní knihovny ČR s kolektivními správci DILIA a OOA-S a je nabízena uživatelům prostřednictvím knihoven, které poskytují veřejné knihovnické a informační služby. **Využít vzdálený přístup do databáze DNNT mohou i registrovaní čtenáři Knihovny města Ostravy.**

Pátráte po knížce, která je už beznadějně vyprodaná a v knihovně si ji právě také vypůjčit nemůžete? Vyzkoušejte online službu **DNNT - Díla nedostupná na trhu** zdarma a z pohodlí domova či odkudkoli a kdykoli ze svého domácího počítače.

Tuto službu mohou zdarma využít všichni uživatelé knihovny s platnou registrací. Díla nedostupná na trhu zahrnují plné texty knih, časopisů, novin atd. vydaných na území České republiky do roku 2001 a časopisy vydané do roku 2011.

Jedná se o dokumenty chráněné autorským právem (tj. neuplynulo 70 let od smrti autora). Kromě toho jsou přístupné i plné texty starších dokumentů, které jsou z hlediska autorského práva volné. K dispozici je přibližně 180 000 digitalizovaných svazků.

Máte-li o tuto službu zájem, kontaktujte nás na adrese: studovna@kmo.cz. Zde obdržíte pokyny potřebné k přihlášení, stačí k tomu udělení souhlasu, aby naše knihovna předregistrovala Vaší e-mailovou adresu.

DN Díla nedostupná
na trhu
NT

KNIHOVNA!!!

www.dnnt.cz
#couzjindenenajdete

**Všechny knihy zežloutnou, ale kniha přírody má
každý rok nové, nádherné vydání.**

Hans Christian Andersen

KNIHOVNA!!!